

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 24.7.2013
COM(2013) 549 final

**RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-
KUNSILL**

**dwar l-applikazzjoni tad-Direttiva 2007/64/KE dwar is-servizzi ta' hlas fis-suq intern u
dwar ir-Regolament 924/2009 dwar il-hlas transkonfinali fil-Komunità**

(Test b'relevanza għaż-ŻEE)

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-KUNSILL

dwar l-applikazzjoni tad-Direttiva 2007/64/KE dwar is-servizzi ta' hlas fis-suq intern u dwar ir-Regolament 924/2009 dwar il-hlas transkonfinali fil-Komunità

(Test b'relevanza għaż-ŻEE)

I DIRETTIVA 2007/64/KE

1. DAHLA

Dan ir-rapport jeżamina kif id-Direttiva 2007/64/KE dwar is-servizzi ta' hlas fis-suq intern (minn hawn 'il quddiem: "il-PSD") giet applikata kif mitlub mill-Art. 87. Il-perjodu kkunsidrat minn dan ir-Rapport huwa bejn l-2009 u l-2012. L-Art 87 jirrikjedi rapport dwar numru ta' kwistjonijiet: Il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva (speċjalment strumenti tal-hlas ta' valur baxx u flus elettronici); Tranżazzjonijiet b'fażi waħda u tranżazzjonijiet fil-muniti kollha; Rekwiziti ta' awtorizzazzjoni u ostakli għad-dhul fis-suq; Rekwiziti prudenzjali (kapital inizjali/fondi proprji/salvagwardja); Għoti ta' kreditu minn istituzzjonijiet tal-hlas; Hin ta' eżekuzzjoni u nuqqas ta' eżekuzzjoni jew eżekuzzjoni difettuza. Madankollu, dan ir-rapport ma jillimitax l-ambitu tiegħu għal dawn il-kwistjonijiet biss.

Il-proċess ta' revizjoni tal-PSD kien ibbażat fuq 2 studji esterni ddedikati. L-ewwel studju, "l-istudju ġuridiku" pprova valutazzjoni tal-konformità ġuridika dwar it-traspożizzjoni tal-PSD fis-27 Stat Membru¹. It-tieni studju, "l-istudju ekonomiku", analizza l-impatt ekonomiku tal-PSD u r-Regolament relatat 924/2009 dwar il-hlas transkonfinali f'euro meta mqabbla mal-oġettivi oriġinali tagħhom². Għall-istess għan, kontribut mill-Istati Membri u mill-atturi tas-suq rilevanti ngabar permezz tal-kumitati konsultattivi tal-Kummissjoni għall-politika tal-hlasijiet bl-imnut.

Dan ir-rapport jiddeskrivi t-traspożizzjoni tal-PSD (taqsima 2); iqis l-applikazzjoni u l-impatti tagħha (taqsima 3); jidentifika l-kwistjonijiet importanti li jirriżultaw mill-applikazzjoni tal-PSD (taqsima 4) u jasal għal għadd ta' konklużjonijiet (taqsima 5).

2. IT-TRASPOŻIZZJONI TAD-DIRETTIVA

Il-PSD daħlet fis-seħh fil-25 ta' Diċembru 2007 bi skadenza tal-1 ta' Novembru 2009 għat-traspożizzjoni mill-Istati Membri fil-liġi nazzjonali. Xi Stati Membri marru lil hinn mill-iskadenza. Biex jimplimentaw il-PSD, il-maġġoranza tal-Istati Membri introduċew att ġuridiku għdid fil-leġiżlazzjoni tagħhom³.

L-implimentazzjoni tal-PSD ma wassalitx għal kwistjonijiet ewlenin u l-Istati Membri implimentawha kif imiss⁴. Matul il-proċedura tat-traspożizzjoni, is-servizzi tal-Kummissjoni kkooperaw mal-Istati Membri u pprovdewlhom għajjnuna biex tiġi żgurata t-traspożizzjoni korretta.

Madankollu, minkejja l-approċċ tal-armonizzazzjoni shiha⁵ tad-Direttiva, l-istudju ġuridiku enfasizza li l-PSD fih dispożizzjonijiet kemm speċifiċi kif ukoll astratti li wasslu għal

¹ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/framework/transposition/psd_transposition_study_report_en.pdf

² London Economics u IFF f'Assoċjazzjoni ma' PaySys Study.

³ Tipik — p4

⁴ Tipik— p5

⁵ L-Artikolu 86(1) tal-PSD

diffikultajiet għall-implimentazzjoni madwar l-UE. Xi Stati Membri kkomplementaw id-dispożizzjonijiet tal-PSD b'regoli nazzjonali addizzjonali.

Il-PSD fih 25 dispożizzjoni mhux obligatorja. Meta Stat Membru jagħmel li jagħmel uzu minn opzjoni, kellu jinforma lill-Kummissjoni⁶.

L-għadd kbir ta' opzjonijiet tal-Istati Membri jirriżulta mill-htieġa li jitqiesu l-ispeċifitàjiet tas-swieq domestiċi u mill-proċess ta' negozjati li wassal għall-adozzjoni tal-PSD⁷. Il-partijiet interessati kienu ġeneralment newtrali fir-rigward tal-impatt tad-dispożizzjonijiet mhux obligatorji. Din id-diversità ma wasslitx għal arbitraġġ ġurisdizzjonali mill-utenti jew mill-fornituri għall-post tal-attivitajiet tagħhom⁸.

3. L-APPLIKAZZJONI U L-IMPATTI TAD-DIRETTIVA

3.1. Titolu I - Suġġett, kamp ta' applikazzjoni, u definizzjonijiet

3.1.1. Kamp ta' applikazzjoni

L-Artikolu 2 jiddefinixxi l-kamp ta' applikazzjoni. L-Anness mehmuż mal-PSD jiddefinixxi l-attivitajiet koperti mit-termini "servizzi ta' hłas" u fih seba' kategoriji ta' servizzi tal-hłas. Flimkien mal-Artikolu 3 li jiddefinixxi l-kamp ta' applikazzjoni negattiv, din il-lista tiddefinixxi s-servizzi li jaqgħu taħt l-ambitu tal-PSD.

L-istudju ekonomiku kkonkluda li l-lista eżistenti kienet adegwata. Dan huwa sostnut mill-partijiet interessati.

Madankollu, ir-rispons li wasal ukoll qajjem xi tħassib fir-rigward tad-definizzjonijiet u l-komprensività tal-Anness. Inħass li xi servizzi għandhom jiġu inklużi fil-lista dwar is-servizzi tal-hłas. L-iżviluppi kummerċjali u teknoloġiċi ġodda għandhom jiġu kkunsidrati wkoll. L-inklużjoni ta' fornituri terzi li joffru servizzi ta' inizjazzjoni tal-hłas ukoll tqieset importanti.

3.1.2. L-ambitu territorjali u tal-munita

Skont l-Artikolu 2(1), il-PSD u r-regoli tagħha dwar it-trasparenza tal-kundizzjonijiet, ir-rekwiziti tal-iżvelar u l-kondotta tan-negozju tapplika biss għal tranżazzjonijiet intra-UE, l-hekk imsejha "tranżazzjonijiet two-leg". .

Madankollu, 13-il Stat Membru ħadu l-inizjattiva biex jestendu xi wħud mir-regoli tal-PSD għat-tranżazzjonijiet b'fażi waħda⁹ għas-segment tal-UE tat-tranżazzjonijiet ta' hłas, 'il ġewwa jew 'il barra, jew permezz ta' leġiżlazzjoni nazzjonali għal 11-il Stat Membru jew billi jippermettu derogi kuntrattwali għaž-żewġ Stati Membri. Il-PSD tillimita l-kamp ta' applikazzjoni tagħha għal servizzi ta' hłas f'muniti tal-UE. L-Istati Membri li estendew l-applikazzjoni tal-PSD għal tranżazzjonijiet b'fażi waħda għandhom it-tendenza li japplikaw il-PSD ukoll għal muniti ta' Stati li mhumiex tal-UE/iż-ŻEE.

Dawn ir-regimi differenti għandhom impatt fuq il-partijiet interessati u fuq il-konsumaturi. Barra dan, il-konsumaturi sempliċiment ma jafux li hemm regimi regolatorji differenti li qed jiġu applikati¹⁰. Fuq in-naħa tal-fornituri, inqas minn 25 % jużaw sistemi u proċeduri differenti għal tranżazzjonijiet b'fażi waħda u two-leg¹¹.

3.1.3. Kamp ta' applikazzjoni negattiv

⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/framework/options_en.htm

⁷ iff, London Economics u PaySys – p169

⁸ iff, London Economics u PaySys – p171

⁹ iff, London Economics u PaySys – p136-9

¹⁰ iff, London Economics u PaySys – p141

¹¹ iff, London Economics u PaySys – p148

L-Artikolu 3 jistabbilixxi lista ta' tranzazzjonijiet ta' hłas jew servizzi li għalihom il-PSD ma tapplikax. Dan il-kamp ta' applikazzjoni negattiv jagħmilha diffiċli għall-konsumaturi biex jifhemu liema attività taqa' taħt liema qafas regolatorju. Skont stħarriġ li sar f'isem il-Kummissjoni, 82 % minn 24 assoċjazzjoni tal-konsumaturi f'20 Stat Membru differenti u 15-il awtorità kompetenti jappoġġjaw l-emendar tal-kamp ta' applikazzjoni negattiv¹². Partijiet interessati talbu jew għall-kjarifika jew għat-tħassir ta' ċerti eżenzjonijiet. Barra minn hekk, fornituri ta' servizzi ta' hłas għandhom it-tendenza li jevalwaw huma stess jekk l-operazzjonijiet tagħhom jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tal-PSD. Dan jista' jwassal jew għal evażjoni regolatorja jew sabiex l-awtoritajiet kompetenti jirċievu hafna talbiet għall-informazzjoni minn fornituri¹³.

3.1.4. Hłasijiet ta' valur baxx u flus elettronici

L-Artikolu 34 u l-Artikolu 53 jistabbilixxu l-principji għal derogi rispettivament għar-rekwiziti tal-informazzjoni u r-regoli tal-kondotta tal-operazzjonijiet għal prodotti sempliċi tal-hłas għal tranzazzjonijiet ta' valur baxx. Il-PSD tipprovdi għall-flessibbiltà billi l-Istati Membri jistgħu jagħzlu li jnaqqsu jew jirdoppjaw l-ammonti stabbiliti fid-dispożizzjonijiet għat-tranzazzjonijiet nazzjonali filwaqt li jżidu daww l-ammonti għal strumenti li jithallsu bil-quddiem (pre-paid)¹⁴. Hafna Stati Membri ddecidew li jirdoppjaw l-ammont u għollew il-limitu massimu għal strumenti mhallsa minn qabel għal EUR 500. Skont stħarriġ li sar f'isem il-Kummissjoni, huma biss 17 minn 69 istituzzjoni ta' kreditu li ddikjaraw li kienu joffru strumenti li jaqgħu taħt id-deroga tat-tranzazzjonijiet bi hłas baxx. Dan ir-regim ġuridiku ehfef jikkompeti direttament ma' regimi oħrajn saħansitra ehfef ipprovduti mill-PSD (jigifieri d-dispensa għal istituzzjonijiet tal-hłas zghar, attivitajiet ta' hłas eżentati). Il-limitu, il-livell tar-rekwiziti ta' informazzjoni u l-limitazzjoni tad-drittijiet u obbligi għal tranzazzjonijiet ta' valur baxx ġew ikkunsidrati adegwati¹⁵.

3.1.5. Mikrointraprizi

L-Artikoli 30(2) u 51(3) jsostnu li l-Istati Membri jistgħu jipprovdu li t-Titoli III u IV jiġu applikati għall-mikrointraprizi. Dawn tal-aħhar huma definiti fil-PSD b'referenza¹⁶ għar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE dwar id-definizzjoni ta' intraprizi mikro, zghar u ta' daqs medju¹⁷.

Disa' Stati Membri użaw l-għażla fir-rigward tat-Titolu III¹⁸ u tmienja fir-rigward tat-Titolu IV¹⁹. Skont l-istudju ekonomiku, id-dispożizzjonijiet fakultattivi jistgħu jkunu adattati għall-iżghar mikrointraprizi iżda mhux għal daww bi skala sa total tal-karta tal-bilanċ ta' EUR 2 miljun u 10 impjegati²⁰.

3.2. Titolu II — Fornituri ta' servizzi ta' hłas

3.2.1. Ir-regim tal-ippassaportar

In-numru tal-istituzzjonijiet tal-hłas "ippassaportati" fl-Istati Membri jvarja hafna madwar iż-ŻEE. F'xi pajjiżi, għadd sinifikanti ta' istituzzjonijiet tal-hłas applikaw għal passaporti;

¹² Iff, London Economics u PaySys – p130-1

¹³ iff, London Economics u PaySys – p131

¹⁴ L-Artikolu 34(2) tal-PSD

¹⁵ iff, London Economics u PaySys – p152-3

¹⁶ L-Artikolu 4(26) tal-PSD

¹⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:en:PDF>

¹⁸ Tipik – p31

¹⁹ Tipik – p42

²⁰ iff, London Economics u PaySys – p165

f'ohrajn, l-ebda istituzzjoni tal-ħlas ma ppruvat tikseb passaport sabiex topera barra minn pajjiżha²¹.

Għall-partijiet interessati, "l-ippassaportar" huwa karatteristika importanti²². L-awtoritajiet kompetenti għandhom it-tendenza li japplikaw approċċi diverġenti. Madankollu, l-introduzzjoni tar-reġim tal-ippassaportar hi bidla sinifikanti u għalkemm l-effetti ta' din id-dispożizzjoni fis-suq għandhom ma ġewx esperjenzati, il-PSD stabbiliet qafas stabbli għal żvilupp pan-Ewropew ta' istituzzjonijiet tal-ħlas²³.

3.2.2. Ir-rekwiżiti tal-awtorizzazzjoni

Xi Stati Membri talbu informazzjoni addizzjonali u aktar dettalji dwar il-formola tal-applikazzjoni²⁴ li l-istituzzjonijiet tal-ħlas għandhom jipprezentaw sabiex joperaw.

Ta' min jinnota li f' 6 pajjiżi, in-numru ta' istituzzjonijiet ta' ħlas ġodda maħluqa wara l-2007 jammonta għal 50% jew aktar mill-istituzzjonijiet tal-ħlas kollha li jeżistu bħalissa²⁵.

3.2.3. Rekwiżiti prudenzjali (kapital inizzjali/fondi proprji/salvagwardja)

Il-PSD jistabbilixxi r-regoli għal rekwiżiti prudenzjali fuq l-istituzzjonijiet tal-ħlas inkluż il-kapital inizzjali²⁶, il-fondi proprji²⁷ u r-rekwiżiti ta' salvagwardja²⁸.

3.2.3.1. Rekwiżit tal-kapital inizzjali

Il-kapital inizzjali meħtieġ ivarja minn EUR 20 000 għal EUR 125 000 skont l-impenji meħuda mill-fornitur.

3.2.3.2. Fondi proprji

12-il Stat Membru ddeċidew li japplikaw l-għażla pprovduta mill-Artikolu 7(3)²⁹ li permezz tagħha l-Istati Membri jistgħu jagħzlu li ma japplikawx il-metodi stabbiliti bl-Artikolu 8 fir-rigward tal-kalkolu tal-fondi proprji għal istituzzjonijiet ta' ħlas li huma inklużi fis-supervizzjoni konsolidata tal-istituzzjoni ta' kreditu prinċipali³⁰.

L-ammont tal-fondi proprji jista' jkun sa 20 % oġġla jew aktar baxx mill-ammont li jirriżulta mill-metodu ta' kalkolu magħżul³¹. Żewġ Stati Membri biss ma għażlux din il-possibbiltà. Żewġ pajjiżi biss applikaw il-possibbiltà li jżidu l-ammont tar-rekwiżiti tal-fondi proprji, il-bqija tal-Istati Membri pprovdew għaż-żewġ possibbiltajiet³². Madankollu, il-magġoranza l-kbira tar-regolaturi ma għamlux użu mill-opzjoni minkejja li żammew l-awtorità ġuridika li jagħmlu dan³³. Il-partijiet interessati b'mod ġenerali (inklużi 16 il-awtorità nazzjonali) jidhru li jaqblu li r-rekwiżiti tal-fondi proprji huma għolja biżżejjed³⁴.

3.2.3.3. Rekwiżiti ta' salvagwardja

²¹ iff, London Economics u PaySys – p175

²² iff, London Economics u PaySys – p180-183

²³ Skont id-dejta eżistenti fi 13-il Stat Membru - iff, London Economics u PaySys - p177

²⁴ Tipik – p10

²⁵ iff, London Economics u PaySys – p192

²⁶ L-Artikolu 6 tal-PSD

²⁷ L-Artikolu 7 tal-PSD

²⁸ L-Artikolu 9 tal-PSD

²⁹ Tipik – p12

³⁰ skont id-Direttiva 2006/48/KE

³¹ L-Artikolu 8(3) tal-PSD

³² Tipik – p13

³³ iff, London Economics u PaySys – p198

³⁴ iff, London Economics u PaySys – p200

Żewġ possibbiltajiet huma stabbiliti rigward is-salvagwardja tal-fondi: l-istituzzjonijiet tal-ħlas jistgħu jew jzommu dawn il-fondi f'kont separat jew ikollhom polza tal-assigurazzjoni. Tal-ewwel għandha t-tendenza li tintuża mill-maġġoranza tal-istituzzjonijiet tal-ħlas fiż-ŻEE, minhabba li kienet meqjusa aktar ċara, konvenjenti, kosteffiċjenti u f'konformità mal-liġijiet nazzjonali u d-dwana. Ir-rekwiżiti tas-salvagwardja stabbilixxew livell għoli ta' protezzjoni għall-utenti³⁵.

3.2.4. Istituzzjonijiet tal-ħlas b'dispensa

Persuni fiżiċi u ġuridiċi jistgħu jiddaħhlu fir-reġistru tal-fornituri³⁶ u jgawdu minn regoli prudenzjali eħfef skont l-artikolu 26 u 27. Din l-għażla giet trasposta fi 15-il Stat Membru iżda sa issa, hija kienet użata biss f'9 minnhom. 2 203 hekk-imsejha istituzzjonijiet tal-ħlas żgħar - jew istituzzjonijiet tal-ħlas b'dispensa/istituzzjonijiet tal-ħlas irreġistrati - ħadu vantaġġ minn dan ir-reġim eħfef sa issa. Kieku r-rinunzja ma kenitx offruta bħala għażla, xi fornituri kienu joperaw barra l-qafas regolatorju³⁷.

3.2.5. Aċċess għal sistemi ta' ħlas

Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri ttrasponew l-Artikolu 28 b'mod litterali³⁸. Il-fatt li din id-dispożizzjoni ma tapplikax għas-sistemi ta' ħlas kollha joħloq sitwazzjoni żbilanċjata bejn l-istituzzjonijiet tal-ħlas u b'mod partikolari l-istituzzjonijiet ta' kreditu. Ir-risposti riċevuti mill-konsultazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-Green Paper "Lejn suq Ewropew integrat għal ħlasijiet bil-kards, minn fuq l-internet u bil-mowbajl"³⁹ juru li l-istituzzjonijiet tal-ħlas huma mħassba dwar l-impatt tad-dispożizzjoni tal-PSD fuq l-aċċess għal sistemi ta' ħlas. Min-naħa l-oħra, l-istituzzjonijiet ta' kreditu għandhom it-tendenza li jargumentaw li s-sistemi ta' ħlas għandhom ikunu protetti kontra kwalunkwe riskji li jista' jkollhom effett negattiv għas-sistemi b'mod ġenerali, li hija r-raġuni għaliex fil-fehma tagħhom, is-sistemi ta' ħlas għandhom jibqgħu taħt superviżjoni u limitati fl-aċċess.

3.3. Titolu III — Rekwiżiti ta' trasparenza u informazzjoni

3.3.1. Kundizzjonijiet standardizzati u t-trasparenza fir-rigward tal-informazzjoni fuq il-prezzijiet u l-kalkolu tal-kontribuzzjoni għall-utenti u l-fornituri

Kwistjonijiet speċifiċi għall-konsumaturi ġew identifikati⁴⁰ u huma relatati mal-ambitu, il-kwalità, il-kontenut tekniku eċċessiv, l-opaċità u d-disponibbiltà.

Regoli dwar it-trasparenza tal-kundizzjonijiet u r-rekwiżiti tal-informazzjoni japplikaw kemm għal servizzi ta' ħlas sempliċi ("tranżazzjoni ta' ħlas wieħed ta' darba", eż. rimessa ta' flus jew ħlas ta' kontijiet) u servizzi aktar kumplessi bbażati fuq kuntratti qafas (li taħthom huma eżegwiti t-"tranżazzjonijiet ta' ħlas individwali"). Kwistjoni ewlenija li tirrigwarda t-tranżazzjoni unika hija l-forniment ta' informazzjoni dwar ir-rati tal-kambju applikabbli għal tranżazzjonijiet bil-kards⁴¹. Il-PSD tesigi li l-konsumatur ikun informat minn qabel dwar ir-rati tal-kambju li għandhom jiġu applikati jew, jekk ikunu se jintużaw ir-rati tal-kambju ta' referenza, id-data rilevanti biex tiġi ddeterminata r-rata tal-kambju. Bħalissa, ħafna drabi dan mhux qed ikun il-każ. Oqsma oħra ta' tħassib huma t-tqassim ta' ħlasijiet u informazzjoni

³⁵ iff, London Economics u PaySys – p197

³⁶ Stipulat fl-Artikolu 13 tal-PSD

³⁷ iff, London Economics u PaySys – p207

³⁸ Tipik – p30

³⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0941:FIN:EN:PDF> – Ir-risposti:
<https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>

⁴⁰ iff, London Economics u PaySys – p 295

⁴¹ iff, London Economics u PaySys – p 246

dwar id-data tal-valur tal-kreditu f'sitwazzjonijiet fejn jew il-kont ta' hlas ma jkollu l-ebda rata ta' imghax jew fejn ma jkun hemm l-ebda kont tal-hlas.

Ir-regoli armonizzati fuq kuntratti qafas jinkludu l-indikazzjoni ta' informazzjoni prekuntrattwali estensiva, l-indikazzjoni ta' informazzjoni ta' qabel u wara li ssir it-tranzazzjoni, il-modalitajiet tat-twassil tal-informazzjoni (inklużi l-hlasijiet diretti u l-komunikazzjoni minn distanza mbiegħda), id-disponibiltà kostanti tat-termini kuntrattwali, il-bidla tal-kuntratt qafas inkluż bidla tar-rata tal-imghax u tal-kambju, u t-terminazzjoni.

Irrizulta li kien hemm biss ftit kwistjonijiet ewlenin ta' thassib u li dawn kienu jikkonċernaw prinċipalment bidliet għall-kuntratt ta' qafas. L-ghoti ta' informazzjoni dwar bidliet proposti u l-perjodu ta' xahrejn bejn in-notifika tal-bidliet u d-dhul tagħhom fis-sehħ ma jistgħux dejjem jiġu rrispettati kif xieraq. Każ partikulari ta' bidla fil-kuntratt ta' qafas hija l-bidla fir-rata tal-imghax u t-tariffi.

Il-PSD tonqos milli tindirizza b'mod komprensiv in-nuqqas ta' kunsens tal-utent għal bidliet għall-kuntratt ta' qafas.

3.4. Titolu IV– Drittijiet u obbligi

3.4.1. Soprataxxi

Il-PSD tqis is-soprataxxi bhala għodda ta' gwida għall-Istati Membri. Erbatax minnhom ipprojbew is-soprataxxi b'mod ġenerali, pajjiż wiehed ipprojbihom għall-użu ta' karti ta' debitu iżda mhux karti ta' kreditu u 12 ma pprojbewhomx b'mod ġenerali u jippermettuhom fuq il-kards kollha u wiehed fuq il-karti tal-kreditu biss⁴².

Fl-Istati Membri fejn huma permessi s-soprataxxi, kwistjoni waħda hija l-fatt li l-ispiza marbuta mal-użu tal-karta ta' spiss tiġi mgharrfa lill-konsumatur fi stadju avanzat. Il-kontroll tas-soprataxxa jidher li huwa marbut ukoll mal-kontroll ta' x'jiġri aktar 'il fuq fil-katina tal-provvista tas-servizzi ta' hlas. Għandu wkoll jiġi mfakkar li d-Direttiva dwar id-Drittijiet tal-Konsumatur (211/83/KE) tillimita d-dritt li tiġi introdotta soprataxxa minn nofs l-2014.

3.4.2. Ir-responsabbiltà (tranzazzjoni ta' hlas mhux awtorizzata)

L-Artikolu 60 jistabbilixxi d-dritt ta' rifużjoni fir-rigward ta' tranzazzjonijiet mhux awtorizzati. Il-prinċipju ta' rimborż immedjat fuq it-tranzazzjonijiet kollha mhux awtorizzati japplika mingħajr kundizzjonijiet għall-utenti kollha.

L-Artikolu 61(1) jistipula deroga, skont liema min ikun qed ihallas, u mhux il-fornituri ta' servizzi ta' hlas, iġorru t-telf fir-rigward ta' tranzazzjonijiet ta' hlas mhux awtorizzati. Din ir-responsabbiltà hija bbażata fuq l-użu ta' strumenti tal-hlas mitlufa jew misruqa jew il-miżapproprazzjoni tagħhom. Id-dispożizzjoni tal-PSD tistabbilixxi wkoll ammont sa massimu ta' EUR 150. L-implimentazzjoni turi approċċi differenti: fejn mhux l-aspetti kollha stipulati fid-dispożizzjoni tal-PSD huma ripetuti, f'xi Stati Membri ir-responsabbiltà tal-konsumaturi jew tal-utenti hija stabbilita taħt il-EUR 150, f'ohrajn dawn i-kompli jġorru t-telf kollu.

3.4.3. Dritt ta' rifużjoni

Skont l-Artikolu 62 u wara, dawk li jhallsu jistgħu jitolbu rifużjonijiet ta' tranzazzjoni ta' hlas awtorizzata matul perjodu ta' tmien ġimgħat taħt ċerti kondizzjonijiet u notevolment meta min ihallas ma jaqbilx mar-riċevitur fuq l-ammont impost. Kif imħabbar f'dikjarazzjoni mill-Kummissjoni għar-Regolament tat-tmieni tas-SEPA, il-Kummissjoni evalwat jekk ir-regola armonizzata tar-rifużjonijiet irriżultatx bhala xierqa għal dan l-iskop. Ir-regoli huma maħsuba

⁴² Tipik– p 44

biex joffru protezzjoni wiesgħa għal min iħallas. Fl-istess hin, ir-regoli attwali xi kultant jittqiesu li huma inqas favorevoli minn xi regoli nazzjonali preeżistenti. Dan wassal lil għadd ta' Stati Membri biex jestendu d-dritt tar-rifużjonijiet għad-debiti diretti kollha mingħajr ma jimponu l-ebda kundizzjoni. Billi l-Ktieb tar-Regoli Principali tad-Debiti Diretti SEPA attwali jipprovdi wkoll għal jedd inkondizzjonat ta' rifużjoni għal debiti diretti, ċerti fornituri japplikaw ukoll dritt inkondizzjonat fuq bażi volontarja. Xi fornituri esprimew tħassib sostanzjali rigward l-applikazzjoni ta' drittijiet ta' rifużjoni. Filwaqt li perjodu ta' żmien ta' għaxart ijiem għar-rifużjoni kien generalment meqjus bħala xieraq għal debiti diretti, tali perjodu ta' żmien huwa meqjus problematiku għal tranzazzjonijiet bil-kards peress li l-fornitur normalment mhuwiex f'qagħda li jiddeciedi dwar il-mertu tat-talba għal rifużjoni fi żmien għaxart ijiem tax-xogħol⁴³.

3.4.4. Hin ta' eżekuzzjoni

Il-fornituri ma rraportaw l-ebda diffikultajiet kbar biex jirrispettaw iż-żmien tal-eżekuzzjoni jew biex jimplementaw id-dati tal-valur għal tranzazzjonijiet ta' hlas previsti mill-PSD⁴⁴. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri implimentaw il-PSD rigward ir-regola dwar il-limitu ta' żmien għall-ikkreditjar u d-derogi possibbli bi ftehim bejn min iħallas u l-fornituri tagħhom, kif ukoll dawk li jirrigwardaw tranzazzjonijiet ta' hlas mibdija fuq karti. Madankollu, mhux l-Istati Membri kollha jidhru li adottaw dawn iż-żewġ derogi.

Għalkemm il-PSD tippermetti biss hinijiet tal-cut-off għal tranzazzjonijiet 'il barra qrib tmiem il-gurnata tax-xogħol, hinijiet tal-cut-off applikati mill-istituzzjonijiet ta' kreditu kienu jvarjaw b'mod sostanzjali. Dan il-kunċett huwa interpretat b'modi differenti. Dan għalhekk jista' jkollu effett fir-rigward taż-żmien reali tal-eżekuzzjoni tal-ħlasijiet.

3.4.5. Nuqqas ta' eżekuzzjoni jew eżekuzzjoni difettuża

Skont l-Artikolu 75, ir-responsabbiltà tal-fornitur tas-servizz tal-ħlas tal-pagatur għandha tirrifondi mingħajr dewmien żejjed l-ammont li jirriżulta minn tranzazzjoni ta' hlas li ma gietx eżegwita jew difettuża.

Il-fornituri rrapportaw tħassib dwar ir-responsabbiltà stretta tagħhom f'ċerti oqsma, b'mod partikolari fir-rigward tat-trasparenza tal-kundizzjonijiet u l-forniment tal-informazzjoni. Il-PSD tipprovdi li rifużjoni hija r-rimedju fil-każijiet kollha ta' eżekuzzjoni difettuża, li huwa mifhum bħala kreditu lill-kont tal-fornitur tar-riċevitur. Interpretata litteralment ir-regola tal-PSD tista' tfisser li eżekuzzjoni difettuża tkun tkopri wkoll id-dewmien fl-eżekuzzjoni. F'dan ir-rigward, fattur ewlieni tal-effettività ta' dispożizzjonijiet ta' responsabbiltà hija l-heffa li biha l-utenti jistgħu jiksbu rimedju. Il-PSD ma tipprovdi l-ebda skadenzi speċifiċi għat-tlestija tar-rimedju.

4. IR-RIEŻAMI TAL-OPERAZZJONI TAL-PSD: KWISTJONIJET EMERĠENTI

Il-PSD diġà tat lok għal progress sinifikanti fir-rigward tal-integrazzjoni totali tas-suq tal-ħlasijiet bl-imnut. Madankollu, dan is-suq huwa dinamiku ħafna u esperjenza innovazzjoni sinifikanti f'dawn l-aħħar ftit snin. Oqsma importanti ta' dan is-suq, speċjalment ħlasijiet bil-kard u mezzi godda ta' ħlasijiet, bħall-ħlasijiet bl-internet u mobbli, spiss għadhom frammentati skont il-fruntieri nazzjonali u b'hekk jagħmluha diffiċli għal servizzi ta' hlas diġitali innovattivi u faċli biex jintużaw biex jiżviluppaw b'mod effiċjenti u biex jipprovdu lill-konsumaturi u l-bejjiegħa bl-imnut b'metodi ta' hlas effettivi, sikuri u konvenjenti (bl-eċċezzjoni possibbli ta' karti ta' kreditu) fuq livell pan-Ewropew sabiex jixtru varjetà dejjem akbar ta' oġġetti u servizzi. L-aħħar żviluppi f'dawn is-swieq issottolinjaw ukoll ċerti lakuni

⁴³ iff, London Economics u PaySys –p 267

⁴⁴ iff, London Economics u PaySys –p 270

regolatorji u fallimenti tas-suq fis-swieq għal hlasijiet bil-kard, bl-internet u bil-mowbajl. Biex jiġu ttrattati kif suppost dawn il-kwistjonijiet, huwa meħtieġ approċċ armonizzat fil-livell Ewropew.

5. KONKLUŻJONIJIET

L-armonizzazzjoni tad-drittijiet u l-obbligi tal-fornituri tas-servizzi tal-ħlas fil-PSD kkontribwiet kemm biex tiffaċilita l-forniment ta' servizzi ta' ħlas uniformi madwar l-UE kif ukoll, għal hafna fornituri ta' servizzi ta' ħlas, għat-tnaqqis tal-ispejjeż tal-konformità ġuridika u tal-produzzjoni. Il-benefiċċji mistennija għadhom ma twettqux kompletament minħabba differenzi f'ligijiet u regolamenti oħra applikabbli (kontra l-ħasil tal-flus, il-protezzjoni tad-dejta, il-protezzjoni tal-konsumatur) madwar l-UE. Min-naħa tal-konsumatur, il-kwistjonijiet ewlenin jikkonċernaw l-approċċi differenti użati mill-fornituri tas-servizzi tal-ħlas u l-Istati Membri meta d-Direttiva tathom margni ta' manuvrar u diskrezzjoni fir-rigward tal-implimentazzjoni⁴⁵.

II IR-REGOLAMENT (KE) NRU 924/2009

1. Introduzzjoni

Ir-Regolament (KE) Nru 924/2009 jelimina d-differenzi fl-imposti fuq il-ħlasijiet transfruntiera u nazzjonali bl-euro. Dan japplika għal hlasijiet bl-euro fl-Istati Membri kollha tal-UE. Il-prinċipju bażiku tagħha huwa li l-imposti għal tranżazzjonijiet ta' ħlas offruti minn kwalunkwe fornitur ta' servizzi ta' ħlas fl-UE għandhom ikunu l-istess, għall-ħlas tal-istess valur, kemm jekk il-ħlas huwa nazzjonali kif ukoll jekk huwa transfruntier. Ir-Regolament japplika għal kull ħlas ipproċessat elettronikament, inklużi trasferimenti ta' kreditu, debiti diretti, għid ta' kontanti, hlasijiet permezz ta' karti tad-debitu u tal-kreditu u rimessi ta' flus.

Ir-Regolament (KE) Nru 924/2009 u l-prekursur tiegħu, ir-Regolament 2560/2001, ġab miegħu tnaqqis kbir hafna ta' imposti mħallsa mill-konsumaturi (u utenti oħrajn tas-servizzi tal-ħlas) għal servizzi ta' ħlas regolati. Perezempju, l-imposti għal trasferiment tal-kreditu ta' 100 EUR naqas minn medja tal-UE ta' EUR 23,60 fl-2001 għal EUR 2,46 fl-2005. Bl-istess mod, l-imposti fuq għid transfruntier mill-ATM feuro waqgħu għal-livelli li jgarrbu d-detenturi tal-kard fil-pajjiż tagħhom stess. Għalhekk, ir-Regolament ġab iffrankar importanti għal miljuni ta' ċittadini tal-UE.

2. Il-klawżola ta' reviżjoni

L-Artikolu 15 tar-Regolament jirrikjedi żewġ rapporti. L-ewwel rapport għandu jimmira biex jiddiskuti kemm hu adatt li jitneħhew l-obbligi tar-rappurtar nazzjonali abbażi tas-saldi għal għanijiet ta' statistika u huwa marbut mal-Artikolu 5 tar-Regolament.

It-tieni għandu jimmira li jivvaluta l-applikazzjoni ġenerali tar-Regolament u jeżamina f'fiktur dettall tliet kwistjonijiet speċifiċi:

- l-użu tal-IBAN u l-BIC fir-rigward tal-awtomazzjoni tal-ħlasijiet;
- l-adattezza tal-limitu massimu previst fl-Artikolu 3(1), jiġifieri l-limitu massimu ta' EUR 50 000 safejn japplika r-Regolament;
- l-iżviluppi tas-suq fir-rigward tal-applikazzjoni tal-Artikoli 6, 7 u 8 jiġifieri fuq tariffi tal-interkambju għal tranżazzjonijiet ta' debiti diretti u fuq l-aċċessibilità għal debiti diretti.

⁴⁵ iff, London Economics u PaySys –p 288

Il-kwistjonijiet identifikati mill-koleġizlaturi bhala li jehtiegu r-rapporti ġew indirizzati sadanittant fil-proposta l-ġdida tal-Kummissjoni għar-Regolament, imressqa f'Diċembru 2010.

3. L-emendi introdotti bir-Regolament (UE) 260/2012 (ir-Regolament tal-migrazzjoni lejn is-SEPA)

Ir-Regolament tal-migrazzjoni lejn is-SEPA, li daħal fis-seħh fil-31 ta' Marzu 2012, jintroduci bosta bidliet għat-test tar-Regolament tal-ħlasijiet transfruntieri. B'mod partikolari:

- L-obbligi tar-rappurtar nazzjonali abbażi tas-saldi jitnehhew għal ħlasijiet ta' kwalunkwe valur mill-1 ta' Frar 2016;
- L-użu tal-IBAN u l-BIC fir-rigward tal-awtomazzjoni tal-ħlasijiet huwa soġġett għar-regoli ġenerali tar-Regolament tal-migrazzjoni lejn is-SEPA;
- Il-limitu massimu tal-applikazzjoni ta' EUR 50000, previst fl-Artikolu 3(1) jitneħħa;
- Is-sitwazzjoni legali ta' tariffi tal-interkambju għal tranzazzjonijiet ta' debiti diretti (l-Artikolu 6 u 7 tar-Regolament dwar il-ħlasijiet transfruntieri) hija indirizzata;
- L-aċċessibilità għal tranzazzjonijiet ta' debitu dirett (l-Artikolu 8 tar-Regolament dwar il-ħlasijiet transfruntieri) hija kkonfermata.

4. Konkluzjonijiet

L-adozzjoni tar-Regolament tal-migrazzjoni lejn is-SEPA kien akkumpanjat minn reviżjoni shiħa tal-kwistjonijiet indikati fl-Artikolu 15 tar-Regolament dwar il-ħlasijiet transfruntieri. Konsegwentement, ma hemm l-ebda hteġa li jiġi revedut ir-Regolament dwar dawn il-punti. Għandu jkun enfasizzat li t-tneħħija tal-EUR 50 000 tirrappreżenta progress importanti u mixtieq għall-integrazzjoni Ewropea tas-suq tal-ħlasijiet bl-imnut.

Filwaqt li numru ta' mistoqsijiet dwar l-applikazzjoni tar-Regolament ġew imqajma fil-kuntest tal-istudju ekonomiku, ir-riżultati ta' dan l-eżerċizzju fil-bieċa l-kbira kkonfermaw li r-Regolament jidher li qed jaħdem tajjeb. Pereżempju, imposti għal trasferimenti ta' EUR 100 komplew ix-xejra ta' tnaqqis u laħqu l-medja ta' EUR 0,50 għaż-żona tal-euro għal trasferimenti mibdija onlajn u baqgħu baxxi, fil-livell baxx ta' EUR 3,10 għat-trasferimenti mibdija l-bank⁴⁶.

B'riżultat ta' dan, il-Kummissjoni waslet għall-konkluzjoni li l-ebda tibdil fit-test tar-Regolament (KE) 924/2009 ma huwa meħtieġ jew rakkomandat f'dan iż-żmien.

III KONKLUŻJONIJIET FINALI

L-oġġettivi tal-PSD huma li "jkun stabbilit fuq livell Komunitarju qafas ġuridiku modern u koerenti għas-servizzi ta' ħlas, kemm jekk is-servizzi huma kompatibbli mas-sistema li tirriżulta mill-inizjattiva tas-settur finanzjarju għal zona unika tal-ħlas bl-euro, kif ukoll jekk le, li hu newtrali sabiex jiġi żgurat livell ta' kundizzjonijiet indaqs għas-sistemi kollha tal-ħlas, sabiex tinzamm l-għażla għall-konsumatur, li għandu jfisser pass konsiderevoli 'l quddiem rigward l-ispejjeż, is-sigurtà u l-effiċjenza għall-konsumatur, meta mqabbel mas-sistema preżenti"⁴⁷. Il-PSD b'mod globali twettaq l-iskop tagħha u kwalunkwe bidliet futuri possibbli għandhom isegwu approċċ evoluzzjonarju u mhux wieħed rivoluzzjonarju.

⁴⁶ Dejta ta' Settembru 2012.

⁴⁷ Il-premessa 4 tal-PSD

L-analizi tal-PSD u l-impatti tagħha jissuġġerixxu li għadd ta' bidliet jistgħu jkunu previsti għall-PSD sabiex isahħu l-effett tagħha, jiċċaraw numru ta' aspetti tagħha⁴⁸, jipprovdu ambjent ekwu u jqisu l-iżviluppi teknoloġiċi. F'dan ir-rigward, il-PSD tapplika biss għal hlasijiet fejn iż-żewġ fornituri finali jkunu jinsabu fiż-ŻEE iżda mhux, pereżempju, għal tranzazzjonijiet minn jew lejn pajjiżi terzi (l-hekk imsejha "tranzazzjonijiet b'fazi waħda"). Fil-waqt tal-adozzjoni tagħha, għadd ta' attivitajiet (relatati) mal-hlasijiet kienu eżentati mill-kamp ta' applikazzjoni tal-PSD. Dan wassal għal sitwazzjoni fejn l-utenti tas-servizzi ta' hlas ma jgawdux il-protezzjoni tal-PSD għal volum dejjem akbar ta' tranzazzjonijiet, ta lok għal inċertezzi dwar il-kamp ta' applikazzjoni reali tad-Direttiva u holoq kundizzjonijiet li mhumiex ekwi għal kulhadd. Il-flessibbiltà offruta mill-PSD f'li tippermetti lin-negozjanti sabiex jitolbu hlas jew jagħtu rifiżjoni sabiex jidderieġu lill-konsumatur lejn l-aktar mezz ta' hlas effiċjenti, ikkombinata mal-għażla għall-Istati Membri li jipprojbixxu jew jillimitaw kwalunkwe soprataxxa bħal din fit-territorju tagħhom, wassal għal eterogeneità estrema fis-suq. Sabiex tissahħa il-protezzjoni tal-konsumatur u sabiex tiġi promossa ċ-ċertezza ġuridika, armonizzazzjoni ulterjuri tar-regoli tar-rifiżjonijiet fir-rigward tad-debiti diretti tista' tiġi kkunsidrata sabiex jiġu evitati d-disparitajiet kurrenti Ewropej f'dan ir-rigward. Tnaqqis tal-kamp ta' applikazzjoni tar-"reġim semplifikat" għall-hekk imsejha "istituzzjonijiet għal hlasijiet zġhar" u ftit aġġustamenti għad-dispożizzjonijiet tar-responsabbiltà jistgħu jiġu kkunsidrati wkoll.

Hemm il-htieġa wkoll li jiġi akkomodat l-iżvilupp teknoloġiku tan-negozju. Tfaċċaw atturi ġodda fis-suq (l-hekk imsejha "fornituri ta' servizzi ta' hlas ta' partijiet terzi") li bażikament joffru soluzzjonijiet ta' hlasijiet bi prezz baxx fuq l-internet bl-użu tal-applikazzjoni bankarja onlajn tad-dar tal-klijenti, bil-kunsens tagħhom, u jinfurmaw lin-negozjanti li l-flus jinsabu fi triqithom, u b'hekk jiffacilitaw ix-xiri onlajn. Xi atturi joffru wkoll informazzjoni konsolidata dwar kontijiet differenti ta' utent tas-servizzi ta' hlas ("servizzi ta' informazzjoni dwar il-kontijiet"). Filwaqt li dawn l-atturi ġodda jgħibu vantaġġi li ma jistgħux jincahdu għall-utenti tal-hlasijiet b'mod ġenerali - kemm in-negozjanti kif ukoll il-konsumaturi - u jgħibu wkoll il-kompetizzjoni fis-suq, jehtieġ li tiġi indirizzata serje ta' kwistjonijiet dwar is-sigurtà, l-aċċess għall-informazzjoni dwar kontijiet ta' hlas jew il-privatezza tad-dejta fil-livell tal-UE, flimkien mal-liċenzjar u s-supervizjoni possibbli tagħhom bħala istituzzjonijiet tal-hlas taht il-PSD.

F'dak li jirrigwarda r-Regolament 924/2009, kif diġà spjegat aktar 'il fuq, dan ma jehtieġx aktar revizjoni tal-kamp ta' applikazzjoni jew irfinar.

---

⁴⁸ iff, London Economics u PaySys –p 275

Anness 1

Emendi ghar-Regolament (KE) 924/2009 introdotti bir-Regolament (UE) 260/2012

Ir-Regolament dwar il-ħlasijiet transfruntieri	Id-dispożizzjoni originali	Ir-Regolament dwar il-migrazzjoni lejn is-SEPA	Id-dispożizzjoni emendata
Artikolu 3(1)	Imposti miżmuma għal ħlasijiet feuro sa EUR 50 000 għandhom ikunu l-istess għal tranżazzjonijiet ta' ħlasijiet transfruntieri u ħlasijiet nazzjonali korrispondenti tal-istess valur	Artikolu 17(2)	Imposti miżmuma għal ħlasijiet feuro ta' kwanunkwe valur għandhom ikunu l-istess għal tranżazzjonijiet ta' ħlasijiet transfruntieri u ħlasijiet nazzjonali korrispondenti tal-istess valur
Art. 5.	L-Istati Membri jnehħu l-obbligi tar-rappurtar statistiku abbażi tas-saldi fuq ħlasijiet li jammontaw sa EUR 50 000	Artikolu 17(4)	L-Istati Membri jnehħu l-obbligi tar-rappurtar statistiku abbażi tas-saldi fuq ħlasijiet ta' kull valur sa mill-1 ta' Frar 2016.
Art. 6.	Tariffa multilaterali tal-interkambju ta' EUR 0,088 għandha tapplika għal tranżazzjonijiet transfruntieri ta' debitu dirett sal-1 ta' Novembru 2012 , sakemm ma jkunx intlaħaq ftehim dwar tariffa ta' interkambju aktar baxxa	Art 6(3) u Art. 8	Tariffa multilaterali tal-interkambju għandha tapplika għal tranżazzjonijiet transfruntieri ta' debitu dirett sal-1 ta' Novembru 2012. Mill-1 ta' Frar 2014, tariffa multilaterali tal-interkambju għal tranżazzjonijiet transfruntieri ta' debitu dirett tista' tapplika għal tranżazzjonijiet-R, skont kriterji definiti strettament (approċċ ibbażat fuq l-ispejjeż)
Art. 7.	Tariffa multilaterali tal-interkambju għandha tapplika għal tranżazzjonijiet nazzjonali ta' debitu dirett sal-1 ta' Novembru 2012 , izda	Art. 6(3), Art. 8 u Artikolu 17(5)	Tariffa multilaterali tal-interkambju għandha tapplika għal tranżazzjonijiet nazzjonali ta' debitu dirett sal-1 ta' Frar 2017 , izda biss

	biss jekk kienet teżisti f'dak l-Istat Membru qabel l-1 ta' Novembru 2009.		jekk kienet teżisti f'dak l-Istat Membru qabel l-1 ta' Novembru 2009. Mill-1 ta' Frar 2014 tkun tista' tapplika għal tranżazzjonijiet-R , skont kriterji definiti strettament (approċċ ibbażat fuq l-ispejjeż)
Art. 8.	Aċċessibilità għal tranżazzjonijiet ta' debitu dirett għandha tkun assigurata sal-1 ta' Novembru 2010 mill-PSPs fl-Istati Membri taż-żona tal-euro. Għandha tkun assigurata sal-1 ta' Novembru 2014 mill-PSPs fi Stati Membri mhux taż-żona tal-euro.	Art. 3, Art. 16(2) u Art. 17(6)	Aċċessibilità għal tranżazzjonijiet (ta' trasferiment ta' kreditu u) ta' debitu dirett għandha tkun assigurata immedjatament mill-PSPs fl-Istati Membri taż-żona tal-euro. Għandha tkun assigurata sal-31 ta' Ottubru 2016 mill-PSPs fi Stati Membri mhux taż-żona tal-euro.
Artikolu 15(2)	L-użu tal-(IBAN u l-) BIC fir-rigward tal-awtomazzjoni tal-ħlasijiet	L-Artikolu 5(4), 5(5) u l-Artikolu 17(3) + l-Anness	Il-PSUs huma obbligati li jużaw il-BIC, izda biss fejn meħtieġ, sal-1 ta' Frar 2014 għal ħlasijiet nazzjonali u sal-1 ta' Frar 2016 għal tranżazzjonijiet ta' ħlasijiet transfrontieri. Mill-1 ta' Frar 2016 l-IBAN biss hija meħtieġa.